

2. zasadnutie Hlavného výboru Slovenskej astronomickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied

ZÁPISNICA

Dátum a miesto konania:

29. máj 2024, od 13:00 hod. prezenčne/online, Ústav fyzikálnych vied, Prírodovedecká fakulta, Univerzita P. J. Šafárika, Park Angelinum 9, 040 01 Košice

Zúčastnení: R. Barsa (R.B.), T. Dobrovodský (T.D.), R. Gális (R.G.), L. Hambálek (L.H.), S. Kaniansky (S.K.), E. Kundra (E.K.), M. Vidovenec (M.V.)

Prítomní prostredníctvom videokonferencie: P. Rapavý (P.R.)

Za revíziu komisiu: K. Žilinská (K.Ž.)

Ospravedlnení: M. Gallová (M.G.), E. Koči (E.Ko.), J. Mäsiar (J.M.), S. Štefeček (S.Š.), M. Záborská (M.Z.)

Program schôdze:

- 1) Informácie o činnosti predsedníctva HV SAS pri SAV
  - a) Správa o činnosti 2023 a Plán činnosti 2024 (L.H.)
  - b) Zasadnutie RSVS (M.V.)
  - c) Podpora akcií SAS pri SAV cez RSVS a kredit AsÚ SAV (L.H.)
- 2) Informácia o príjmoch a čerpaní finančných prostriedkov
  - a) Dotácia RSVS na jednotlivé aktivity SAS pri SAV v roku 2024 (E.K.)
  - b) Stav účtu HV SAS (E.K.)
- 3) Aktivity SAS pri SAV v roku 2024
  - a) Informácie o uskutočnených a prebiehajúcich akciách podporených cez RSVS ([Ženy a dievčatá v astronómii](#), [Astronomické štvrtky SAS pri SAV](#), R.G.; Deň hviezdárni a planetárií 2024, T.D.; [AO 2024](#) M.V.; ...)
  - b) Ďalšie podujatia a aktivity SAS pri SAV v roku 2024 ([Bezovec 2024](#), R.G.)
- 4) Agenda SAS pri SAV
  - a) Prijatie nových členov (E.K.)
  - b) Zrušenie členstva (E.K.)
- 5) Rôzne
  - a) Tmavá a tichá obloha ([OSN COPUOS](#), [PTO Muránska planina](#), R.G.)
  - b) Vizuálna prezentácia a logo SAS pri SAV

Druhé zasadnutie Hlavného výboru (ďalej HV) SAS pri SAV [zvoleného](#) na 19. zjazde Spoločnosti 30. septembra 2023, sa konalo v stredu 29. mája 2024. Ľ.H. a R.G. privítali členov HV, ktorí sa osobne zúčastnili a tiež členku Revíznej komisie K.Ž., ktorá sa spojila prostredníctvom videokonferencie. V priebehu rokovania sa online pripojil aj P.R. R.G. na základe prezenčnej listiny konštatoval, že HV je uznášaniaschopný. Ľ.H. uviedol, že v predbežnom programe nastali drobné opravy preklepov dátumov a bol doplnený bod 1a). Prítomní súhlasili so zmenou programu.

1a) Ľ.H. poďakoval garantom akcií, ktorí včas a prostredníctvom nového internetového formulára (prípadne doplnkovo mailom) poslali podklady k uskutočneným akciám v roku 2023 a návrhom akcií na rok 2024. Uviedol, že tieto podklady sú primárne používané pre prípravu [Správy o činnosti](#) a [Plánu činnosti](#). T.D. spomenul, že by garanti mohli dostať spätnú väzbu o tom, že tieto podklady cez formulár boli doručené, prípadne ich obsah, ktorý bol zaregistrovaný.

E.K. informoval, že zámer stretnúť sa osobne s hospodármi jednotlivých odbočiek (podľa bodu 3d z predošlého zasadnutia HV) sa nepodarilo naplniť, keďže nedošlo k väčšinovému súhlasu s prezenčnou schôdzou.. Napriek tomu koncoročné podklady prišli a členské prostriedky boli väčšinou vybraté do termínu alebo dodatočne.

1b) M.V. informoval, že na ostatnom marcovom zasadnutí Výboru Rady slovenských vedeckých spoločností (ďalej RSVS) neboli žiadne výhrady voči činnosti SAS pri SAV, naopak, je jednou z bezproblémových vedeckých spoločností. Plánuje sa pokračovať v doterajšom režime pridelovania finančných prostriedkov, ktoré je však stále závislé na alokácii z Predsedníctva SAV.

1c) E.K. informoval, že garantom akcií podporených cez RSVS sprostredkoval informáciu o povinnom uvádzaní podpory z partnerského ústavu (AsÚ SAV), ktorá je uvedená v pravidlách pre čerpanie finančných prostriedkov.

S.K. a T.D. požiadali, aby mali garanti prístup ku kvalitným logám Spoločnosti a AsÚ SAV, keď ich majú pripájať do materiálov k týmto akciám. Ľ.H. sa zaviazal tieto logá zhromaždiť a aspoň zatiaľ s konkrétnymi garantmi zdieľať na cloudovom úložisku.

2a) E.K. informoval, že do plánu činnosti na rok 2024 boli zahrnuté predložené aktivity a celkovo bola z RSVS požadovaná čiastka v sume 9 100,- €. Dňa 10.5.2024 Spoločnosť dostala finálnu informáciu o finančnej podpore vo výške 3 970,- €. Všetkých 20 aktivít bolo podporených, nedočerpané financie sa môžu presúvať medzi akciami. Garantom aktivít s podporou RSVS zaslal na protipodpis aktualizované podmienky čerpania. Na základe ich písomného súhlasu boli informovaní o výške príspevku na nimi garantované akcie. Niektorí z prítomných členov HV, ktorí boli zároveň garantmi takýchto akcií dodatočne podpísali podmienky čerpania.

E.K. dodal, že napriek neskorej informácii o výške podpory, boli už podporené prednášky pre aktivity: [Ženy a dievčatá v astronómii](#), záložky pre [Deň hviezdární a planetárií](#) a z členských prostriedkov webové poplatky a [Csereho cena SAS pri SAV](#). Okrem toho bol uhradený členský príspevok pre RSVS v sume 10,- € a so súhlasom MŠVVaM SR aj členské do EAS (1 000,- €), v prípade ktorého očakávame refundáciu v plnej výške.

2b) E.K. doplnil, že stav bankového účtu Spoločnosti k 29. 5. 2024 bol 505,56 €.

3a) T.D. informoval o akcii [Deň hviezdárni a planetárií](#). Išlo v poradí o 9. a rekordný ročník, čo sa týka účasti (asi 3 000 návštevníkov počas 24 podujatí na 22 lokalitách a k tomu 42 mediálnych výstupov). Na budúci, jubilejný ročník navrhol T.D. osloviť na spoluprácu niektorú mediálne známu osobnosť. R.G. uvažoval, či by ňou mohol byť napr. brig. gen. v.v. I. Bella.

Jednou z už ukončených akcií v gescii T.D. je tiež *Stredoslovenský Messierov maratón*, počas ktorého pre 2 členov SAS pri SAV bolo uhradené ubytovanie.

R.G. informoval, že prebieha projekt [S ďalekohľadom na cestách](#). V prípade konferencie [Bezovec](#) nakoniec dôjde s jej spojeniu s konferenciou [Štefánik a veda](#), ktorá sa bude konať v dňoch 7. - 10. októbra 2024 v Hlohovci, a počas ktorej bude samostatný blok venovaný [astronomickému výskumu na Slovensku](#). Dodal, že pôvodne sa uvažovalo so spojením aj s konferenciou KOLOS 2024, ale tá sa nakoniec bude konať samostatne.

E.H. sa informoval na stav zborníka z konferencie Bezovec 2022 o histórii astronómie. R.G. za editorov odpovedal, že príspevky sú finalizované, prebieha ešte k ich kontrola a finálna úprava.

R.G. informoval, že sa za Spoločnosť zúčastnil na podpise memoranda o vzniku nového [Parku tmavej oblohy Muránska planina](#). Ďalší signatári boli M. Obert (Slovenský zväz astronómov, SZA), Krajská hviezdáreň a planetárium M. Hella (T.D.), obec Muráň, Správa Národného parku Muránska planina, Krajská organizácia cestovného ruchu (CR) Banskobystrického kraja a oblasťné združenie CR Gemer. Podpisu sa zúčastnil aj štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR. Odbornú časť pripravila Sekcia ochrany pred svetelným znečistením (P.R. a kol.). Zároveň do priestorov Centra voľného času (CVČ) v Košiciach priviezol výstavu fotografií zo súťaže *Svietme si na cestu, nie na hviezdy*. P.R. doplnil, že aktuálny ročník súťaže práve prebieha.

R.B. informoval o priebehu podujatia [HAF 2024](#). Uviedol, že napriek tomu, že malo dôjsť k spojeniu dvoch pôvodne samostatných astrofotografických workshopov, tento ročník v plnej réžii realizovala Hviezdáreň a planetárium M. R. Štefánika v Hlohovci. Pridelené prostriedky teda nie je možné takto použiť. Členovia HV sa dohodli na príprave astrofoto výstavy pre niektorú z ďalších akcií pre pozorovateľov.

S.K. doplnil, že prebehlo stretnutie Sekcie zákrytov a zatmení SAS pri SAV a SZA.

3b) E.K. uviedol, že s garantom akcie *Astronomická olympiáda* sa dohodli na čerpaní prostriedkov na sústreďenie [finálnej výpravy](#) v ČR. K európskym popularizačným podujatiam E.K. povedal, že v spolupráci s ved. tajomníčkou AsÚ SAV organizuje odbočka SAS pri SAV v Tatranskej Lomnici prednášky pre verejnosť. V prípade predpokladaného vysokého záujmu plánuje požiadať o prednášku jedného z členov SAS pri SAV.

R.G. predpokladá, že aj pri akcii *100 hodín astronómie*, ktorá bude v októbri, by asi volil pozvanie prednášateľa. Okrem toho doplnil, že pokračujú v spolupráci s CVČ v Košiciach na organizovaní podujatí Astronomické štvrtky SAS pri SAV. Jedna z plánovaných prednášok sa už konala, ďalšie sú v príprave, pričom pozvánky sú vždy uvedené v kalendári podujatí na web stránke Spoločnosti.

M.V. spomenul, že príprava festivalu *Astrofilm 2024* prebieha a akcia sa riadne uskutoční. Spolu s R.G. sa dohodli, že sa počas podujatia odovzdá aj [Csereho cenu SAS pri SAV za rok 2024](#).

T.D. upresnil, že akcia *Slovenská amatérska obloha* sa mala pôvodne konať 1. 10. 2024, ale

presúva sa na skorší termín 27. - 29. 9. 2024 s prizvaním SZA.

M.V. spomenul, že začiatkom júna sa uskutoční [27. celoštátny Slniečny seminár s medzinárodnou účasťou](#), ktorého prípravy sú v plnom prúde.

4) Prítomní potvrdili, že do dňa konania HV nemali žiadnu informáciu o podanej prihláške do Spoločnosti alebo žiadosti o zrušenie členstva.

5) E.K. predniesol nápad Ľ. Hujsovej, aby zástupcom základných a materských škôl, na ktorých sa budú konať podujatia *Ahoj, vesmír!* bola odovzdaná poukážka, na ktorej by bolo uvedené, že ide o formu zľavy/podpory SAS pri SAV na program *Ahoj, vesmír!*, ktorá pochádza z dotácie RSVS. Na voucheri by mohlo byť logo SAS pri SAV a ďalšie náležitosti z podmienok čerpania prostriedkov RSVS. Preberanie poukážky zástupcom školy by bolo zachytené fotograficky. Navrhol zvoliť rovnaký prístup k viacerým podujatiam SAS pri SAV a tak zvýšiť jej prezentáciu v spoločnosti.

R.G. navrhol tento nápad rozšíriť o vydanie a zdieľanie niekoľkých oficiálnych roll-upov SAS pri SAV. V tej súvislosti prebehla aj diskusia ohľadom oficiálneho účtu Spoločnosti na sociálnych sieťach. Z nej vyplynulo, že zatiaľ by zrejme postačoval účet na Facebooku. Ľ.H. navrhol, aby sme skúsili hľadať medzi mladšími členmi Spoločnosti, ktorí by boli potenciálnymi administrátormi takého účtu. M.V. doplnil, že to nesmie byť práca jediného administrátora a bolo by vhodné, aby takí ľudia aj aktívne vyhľadávali informácie od členov a iných zdrojov Spoločnosti. Dodal, že by bolo vhodné najprv vložiť dôveru do predsedov a členov jednotlivých sekcií. S.K. uvažoval o potenciálnom zákaze komentárov pod príspevkami, z obáv o nevhodné texty. V diskusii zaznel opačný názor, že by sme sa tak pripravili o spätnú väzbu ku konkrétnym akciám od prípadných účastníkov.

T.D. spomenul, že novovytvorená [Asociácia planetárii Slovenska](#), má podpísané memorandum, v ktorom nie je SAS pri SAV signatárom, napriek tomu, že je spolupracujúca inštitúcia. HV hlasoval v zložení 7 prítomných a 1 prostredníctvom videokonferencie. Výsledkom bolo 7 za, 0 proti, 1 sa zdržal. HV schválil:

Uznesenie č. 1/24: HV SAS pri SAV poveruje predsedu Spoločnosti, aby za SAS pri SAV podpísal memorandum o spolupráci s Asociáciou planetárii Slovenska.

K.Ž. pripomenula, že Revízná komisia si chce dohodnúť stretnutie s hospodárom Spoločnosti za účelom vykonania revízie. E.K. prisľúbil sa s nimi skontaktovať čo najskôr a dohodnúť termín.

R.G. navrhol, pokiaľ by to bolo možné, skúsiť spojiť niektoré budúce HV so stretnutím riaditeľov hvezdární, keďže je značný personálny prekryv a ušetrilo by sa tak cestovanie. Najbližšie sa však koná 3. - 4. 10. 2024, čo je pre zasadnutie HV zrejme priskoro.

R.G. pripomenul, že Spoločnosť má právo na 1 voľný registračný poplatok (žiaľ, nie cestovné náklady) na výročné stretnutie Európskej astronomickej spoločnosti (EAS), t.r. v dňoch 1. - 5. 7. v Padove). Doplnil, že doterajšiemu prezidentovi EAS R. Daviesovi končí mandát a nahradí ho viceprezidentka S. Lucatello.

5a) R.G. informoval, že pokračuje činnosť v oblasti podpory tmavej a rádiovho tichej oblohy.

Momentálne EAS a IAU majú zriadené expertné skupiny, pričom ich návrhy sa dostali na [zasadnutie výboru OSN – COPUOS](#). Problémom nie sú už len svetelné stopy družíc na veľkých poliach kamier celoblokových prehliadok (dokonca aj HST), ale aj presah družicovej komunikácie do chránených rádiových pásiem astronómov.

5b) V súvislosti s bodom 5) navrhol Ľ.H. do diskusie, či by nebolo účelné aktualizovať dizajn alebo vyrobiť nové, zaujímavé a moderné logo/vizuál pre SAS pri SAV určené pre mediálnu prezentáciu. A to tak, aby mohlo byť použité vo farebnej, inverznej alebo čiernobielej verzii. Zároveň pre ilustráciu predstavil krátku vizuálnu rešerš log niektorých spoločností afilovaných v EAS alebo iných významných astronomických spoločností. R.G. navrhol hlasovať o tom, či v danej veci ďalej postupovať. Hlasovania sa zúčastnilo 7 prítomných a 1 člen prostredníctvom videokonferencie. Výsledkom bolo 7 za, 0 proti, 1 sa zdržal. HV prijal:

***Uznesenie č. 2/24:** HV SAS pri SAV odporúča predsedníctvu HV, aby sa zaoberalo vytvorením nového, moderného loga/vizuálu Spoločnosti.*

R.G. navrhol z historických dôvodov ponechať a paralelne používať aj súčasné logo SAS pri SAV napr. pre hlavičkové materiály.

S.K. navrhol, aby sa najprv v rámci Spoločnosti oslovili jednotlivé odbočky a vyhlásila sa súťaž o návrh loga/vizuálu. Expertná skupina by stanovila základné parametre a následne ustanovila komisiu na výber víťazného návrhu. T.D. doplnil, že logo by malo byť jedinečné. Predbežný konsenzus by sa mohol dosiahnuť koncom septembra, s konkrétnymi výsledkami do ďalšieho HV.

Členovia taktiež diskutovali o možnej odmene pre navrhovateľa víťazného návrhu. Priklonili sa skôr k tematickej a nefinančnej odmene. E.K. a M.V. navrhli predplatné časopisu Kozmos na niekoľko rokov vopred. Pokiaľ by zadanie vo vnútri Spoločnosti neprinieslo želané výsledky, bude sa uvažovať o externom výbere.

Zapísal: Ľ. Hambálek, overili, upravili a doplnili: E. Kundra, R. Gális

V Tatranskej Lomnici, 31. 5. 2024

Ľubomír Hambálek
vedecký tajomník SAS pri SAV